

Funkcje bezpośrednio niezwiązane z rozstrzyganiem sporów (to jest z wymiarem sprawiedliwości) sprawowane przez sądy.

Na podstawie art. 1§2 ustawy z dnia 27 lipca 2001 roku Prawo o ustroju sądów powszechnych, sądy powszechne sprawują wymiar sprawiedliwości w zakresie nienależącym do sądów administracyjnych, sądów wojskowych oraz Sądu Najwyższego.

Zgodnie z art. 1.§3 tejże ustawy, sądy powszechne wykonują również zadania z zakresu ochrony prawnej, powierzone w drodze ustawy. Zadania z zakresu ochrony prawnej w sądach wykonują sędziowie oraz referendarze sądowi. Zadania z zakresu ochrony prawnej mogą wykonywać także asesory sądowi, w zakresie udzielonego im upoważnienia.

Referendarze sądowi zatrudniani są w sądach rejonowych i okręgowych do wykonywania czynności:

- 1) w postępowaniu upominawczym (w sprawach cywilnych),
- 2) w postępowaniach w sprawach związanych z prowadzeniem ksiąg wieczystych,
- 3) w postępowaniach w sprawach związanych z prowadzeniem rejestrów sądowych (z wyłączeniem prowadzenia rozprawy oraz możliwości wydania postanowienia zarządzającego pierwszy wpis spółek akcyjnych oraz dokonywania wpisu zmian w statutach tych spółek,
- 4) w zakresie orzekania o kosztach sądowych oraz wylizania kosztów procesu (w sprawach cywilnych).

Na mocy art. 10 ustawy z dnia 25 lipca 2002 roku Prawo o ustroju sądów administracyjnych, w sądach tych zatrudnieni są również referendarze sądowi. Stanowisko referendarza sądowego w sądach administracyjnych wiąże się z wykonywaniem czynności w postępowaniu mediacyjnym oraz innych czynności sędziowskich określonych w ustawach.